

Hevosopetuksen kehittäminen Poke/luonnonvara-alalla APTA4000

Carita Leinonen

**Kehittämishankeraportti
1/2006**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Leinonen, Carita	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 28	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Hevosopetuksen kehittäminen Poke \ luonnonvara-alalla		
Koulutusohjelma ammattillinen opettajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Marja Vuortama-Räsänen		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Kehittämishankkeen tavoitteena oli hevosopetuksen kehittäminen luonnonvara-alalla Tarvaalassa. Olen tarkastellut työssäni myös omaa opettajuuttani, johon olennaisesti nivoutuu valtava kiinnostus hevosiin ja raviurheiluun.</p> <p>Työssäni mietin hevosopetuksen kehittämisen kohteita. Luonnonvara-ala ei ole sinänsä hevosalan oppilaitos, vaan meillä hevosenhoito opetus rajoittuu lähinnä valinnaiseen 10ov kurssiin. Lisäksi hevoseen liittyviä kursseja voi opettaja halutessaan toteuttaa 1ov laajuisina vapaasti valittavina kursseina kaksi kertaa vuodessa. Aikuisille suunnatussa karjatalouden ammattitutkinnossa yhtenä valinnaisena osiona on hevostalous. Hevosopetusta voisi sisällyttää kyllä muihinkin opintojaksoihin. Hevosen hoitoon liittyvien perinteiden siirtäminen nykypolville on yksi haaste oppilaitokselle.</p> <p>Hankkeen tuloksena syntyi ehdotuksia siitä, kuinka hevosopetusta voisi kehittää luonnonvara-alalla. Yksi tuloksista on myös oman opettajuuteni käsitteen täsmentäminen.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Hevonen, hevosenhoito, opettaja, opiskelija.		
Muut tiedot		

Author(s) Leinonen, Carita	Type of Publication Development Project Report	
	Pages 28	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Developing the teaching about horses Poke/natural resources		
Degree Programme Vocational teacher education studies		
Tutor(s) Marja Vuortama-Räsänen		
Assigned by		
Abstract <p>The aim of this developing project was to improve teaching about horses in the department of natural resources in Tarvaala. In my work I have also observed my own teaching methods that fundamentally base on my huge interest in horses and the horse races. In this work I think about the aspects that should be improved in teaching about horses. The department of natural resources itself isn't an equine college, all the teaching about horses is basicly included in one additional course with the size of 10 Finnish credits. In addition, twice a year the teachers may teach one additional course (1 credit) that is related to horses. In the animal husbandry degree that is aimed for adults, one of the additional sections is horse industry. Teaching about horses could be included in other degrees as well. One of the challenges this institute has to confront, is to pass on all the traditions of taking care of a horse to the future generations. As a result of this project I came up with suggestions about how the education about horses in the department of natural resources could be improved. One of the results is also a more specified picture of myself as a teacher.</p>		
Keywords horse, teacher,		
Miscellaneous		

1. Johdanto	4
2. Tavoitteet	4
2.1. Oman oppimiseni tavoitteet.....	5
2.2. Hevosopetuksen kehittämisen tavoitteet	5
3. Hevonen olennaisena osana Poke/luonnonvara-alaa	5
3.1 Historiaa.....	5
3.2. Nykypäivänä	8
4. Hevosopetuksen kehittämisen kohteet	9
4.1. Erilaiset oppimisympäristöt.....	9
4.1.1 Opettajan rooli.....	11
4.1.2 Oppijan rooli	12
4.2. Hevosmatkailu	13
4.3. Perinteisen hevostaidon siirtäminen opiskelijoille.....	15
4.4. Nuorten näytöt	16
4.5. Hevosen esille nostaminen muussa opetuksessa.....	16
5. Ratkaisuehdotuksia	16
5.1. Hevosopetuksesta muihin kursseihin lisää sisältöä.....	16
5.2. Yritysyhteistyö	17
5.3. Yhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö	18
5.4. Mäntyahon tallin hyödyntäminen hevosopetuksessa.....	18
5.4.1. Hyvä lisä pien- ja seuraeläinopetukseen.....	19
5.4.2. Lomittajien koulutuspaikkana	20
5.4.3. Työssäoppimispaikkana	20
5.4.4. Näyttöjen paikkana	21
5.5. Hevosmatkailu	21
5.6. Verkkokurssit	23
5.7. Vapaasti valittavat kurssit	23
5.8. Hevosopetus luonnonvara-alan markkinoinnin välineenä	23
5.9. Museo	24
6. Mitä on jo tehty?	25
6.1. Opetusharjoittelussa toteutuneet opetustilanteet.....	25
6.2. Hevosen ruokintailta.....	26
6.3. Ravihevonen tutuksi 1ov.....	26
6.4. Hevosopetuksen markkinointi Noste-ihmisille.....	26
7. Lopuksi	27

1. Johdanto

Hevosopetuksella Poke/luonnonvara-alalla Tarvaalassa on pitkät perinteet. Hevonen on joutunut kestäämään maatalouden rakennemuutoksen, mutta on selviytynyt ja kuuluu tämän päivän voittajiin. Hevosala on uudelleen nousussa ja se näkyy myös hevosalan koulutusta tarjoavien oppilaitosten opiskelijamäärissä.

Työssäni tarkastelen Tarvaalassa annetun hevosopetuksen historiaa ja kerron nykypäivän tilanteesta. Olen miettinyt kehitettäviä kohteita sekä ideoinut niihin ratkaisuehdotuksia.

Tämän työn valitsin siksi, että hevoset kuuluvat maaseudulle ja ovat osa maaseudun kehittämistä vetovoimaisuutensa vuoksi. Hevoset tuovat elämyksiä ja tämän päivän trendi on juuri elämysmatkailu.

Poke/luonnonvara-ala on yksi johtavimmista maatalousalan koulutusta antavista oppilaitoksista, joten nämä kaksi asiaa, hevosopetus ja luonnonvara-ala, kuuluvat mielestäni ehdottomasti yhteen niin kuin suo, kuokka ja Jussi. Jussin tilalla voisi mainita minun nimeni, koska tunnen itseni hevosalan puurtajaksi luonnonvara-alalla. Lisäksi hevoset ovat minun sydäntäni lähellä ja niin on opettajuuskin, joten nivon ne mielelläni yhteen, niin kuin opetusharjoittelussa tein.

Koen opettajuuden omalla kohdallani sellaiseksi, että toimin opiskelijan ohjaajana samalla tasolla hänen kanssaan. Samalla tavalla koen hänen kanssaan oppimisen ilot ja surut ja tämän oppimisprosessin punaisena lankana on hevonen, joka on mitä mainiota opiskelumateriaalia kaikessa monimutkaisuudessaan.

2. Tavoitteet

Olen laatinut tämän kehittämishankkeen tavoitteiksi oman oppimiseeni liittyviä tavoitteita sekä hevosopetuksen kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Yhtenä tavoitteena näen myös oman opettajuuteni pohtimisen.

2.1. Oman oppimiseni tavoitteet

Oman oppimiseni tavoitteina on kehittyä opetussuunnitelma työssä tutustumalla juurta jaksain maatalouden perustutkinnon opetussuunnitelmaan ja pohtia uudelleen hevosenhoito 10ov opintojakson oppilaitoskohtaiset tavoitteet sekä toteutuksen kuvaukset. Omaan oppimiseni tavoitteisiin kuuluu myös oman opettajuuteni käsitteen täsmentäminen.

2.2. Hevosopetuksen kehittämisen tavoitteet

Tavoitteena on säilyttää hevosopetus Poke/luonnonvara-alalla Tarvaalassa ja kehittää sitä niin, että annettava hevosopetus olisi laadukasta sekä arvostettua ja se palvelisi alueen kehittämistavoitteita. Lisäksi tavoitteena on kehittää yritysysteistyötä sekä hevosopetuksen myötä tulevaa markkinointiarvoa koko luonnonvara-alalle. Kehittämisen tavoite on myös saada opetukseen sisällytettyä hevosalan perinnetietoutta, joka valitettavasti on katoamassa hevosilla töitä tehneiden vanhojen hevosmiesten myötä.

3. Hevonen olennaisena osana Poke/luonnonvara-alaa

3.1 Historiaa

Niin nähtiin ennen pitkää aivan ankaraksi koulukartanon paikaksi yksi kiviharju lähellä Majakosken jokea, näkyen sinne melkeen laajalta sekä peltoja että niittyjä ynnä Summasen ja joen ihanat vedet." Näin kirjoitti nimismies von Herten, kun koulun paikka ratkaistiin vuonna 1860.

Periaatepäätöksen maatalouskoulun perustamisesta antoi uudistusmielinen Venäjän keisari ja Suomen suuruhtinas Aleksanteri Toinen.

Koulu aloitti toimintansa vuonna 1867 vastoinkäymisten jälkeen.

Kouluun otettiin "työtätekevien luokkaan kuuluvia nuoria, jotta nämä saisivat opetusta kyvyssä ja taidossa johtaa järkiperäistettyä maataloutta sekä käsityötaidossa", ensimmäisenä vuonna 16 miestä ja 8 naista.

Pääsyyvaatimuksena olivat rippikoulu ja hyvä maine, josta todistuksena kirkkoherran mainetodistus (ehtoollinen käyty ja lapsena rokotettu).

Oppilaat olivat koulussa täysihoidossa ja saivat lisäksi "kirjat ja muut oppivälineet, hikikalut eli kirveen, köyden, suihdet, setolkan ja remmin"; hikikalut luovutettiin takaisin koulun loputtua. Työpäivä oli pitkä, 13 tuntia, joka lukuisten pyyntöjen ja jopa lakon jälkeen lyheni 11 tuntiin.

Oppilaiden toverikunta eli nykyinen oppilaskunta perustettiin 1800-luvun loppupuolella ja matrikkeleissa on kirjoituksia silloisesta opiskelijan elämästä. Koulu pysyi etäisenä paikallisille vuosikymmeniä, mutta uudet viljelytavat ja -koneet levisivät nopeasti ympäri kylää.

Vuonna 1908 Tarvaalan maanviljelyskoulu ja karjanhoitokoulu lakkautettiin ja tiloissa toimi Keski-Suomen Kansanopisto vuosina 1910 - 1912.

Karjanhoitokoulu alkoi uudestaan vuonna 1915, toimi vuosina 1934 - 1963 Laukaassa ja palasi takaisin Tarvaalaan. Maanviljelyskoulu aloitti uudestaan vuonna 1917 ja se muuttui vuonna 1934 maamieskouluksi. Samana vuonna koulutilan ja koulun taloudenhoito erotettiin toisistaan.

Sota-aikana koulun tiloissa toimi tapaturmatoimisto ja sotasairaala. Vuonna 1945 koulu toimi taas täysillä. Kannikassa eli oppilasruokalassa järjestettiin sota-ajalle tyypillisiä salatansseja; tanssit olivat pimeässä ja joku soitti hiljaa haitaria tai huuliharppua.

1960-luvulla koulua alettiin kutsua Tarvaalan maatalousoppilaitokseksi.

Samalla vuosikymmenellä Tarvaala pääsi lehtiotsikoihin, sillä maanviljelyskouluun oli ennakkoluulottomasti valittu 2 tyttöä, "Tarvaalassa

rikottiin rajoja". 1960-luvulta lähtien Tarvaala on ollut yksi maan eturivin oppilaitoksista kokonsa ja nykyaikaisuutensa ansiosta.

Tarvaalan maatalousoppilaitos ja Saarijärven metsäkoulu yhdistettiin samaksi oppilaitokseksi 1.8.1993 ja muodostettiin Keski-Suomen maatalous- ja metsäopisto. Kolmen vuoden kuluttua eli 1.8.1996 Keski-Suomen maatalous- ja metsäopisto tuli osaksi Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymää, joka on viralliselta nimeltään POKE eli Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus.

Viljan korjuu Tarvaalassa vuonna 1939.

Opiskelijoiden elämä on säilynyt koko koulun historian ajan yhtä rikkaana ja ainutkertaisena, vain puitteet ovat muuttuneet. Kun vuosisadan alussa oli yövahti, nykyään asuntolanhoitaja hoitaa asukkaat oikeisiin asuntoihin. (Määttä, P. 1992. Uuteen satovuoteen, Tarvaalan maatalousoppilaitoksen 125-vuotisjuhlakirja)

Tarvaalassa työt tehtiin ennen hevosella. Hevosopetukseen työajon lisäksi sisältyi tietenkin kengitystä, valjaiden tekoa, hevosenhoitoa, ruokintaa ym.

Hevonen oli olennainen osa maataloustöitä sillä se toimi traktorina ja oli näin ollen elintärkeä eläin maaseudulla.

Tarvaalassa luennoitsi vuosikymmenten ajan (1950-luvun molemmin puolin) legendaarinen maankuulu hevosmies ja myöhemmin talousneuvos J.H. Vesterinen. Olen tutustunut Saarijärven Hevosystäväinseuran vanhoihin pöytäkirjoihin (1900-luvun alusta saakka) ja siellä J.H. Vesterisen nimi mainitaan useasti. Hän omisti Saarijärven parhaimpia ravihevosia.

Tarvaalassa pidettiin 1900-luvulla tamma -ja varsanäyttelyitä, jotka olivat koko koulun ja kylän tapahtuma. Voin veikata, että tilaisuutta odotettiin ja se keräsi isot joukot ihmisiä katsomaan hevosia.

Hevoset hävisivät Tarvaalasta traktorin syrjäytettyä sen. Edes opetuskäyttöön ei yhtään hevosta jätetty. Vanhasta tallista tehtiin uudet tilat, jotka palvelevat muussa käytössä. Hevosia ei ollut muutamana vuosikymmenenä lainkaan.

Luonnonvara-alalla olevassa museossa aistii vanhaa maatalousalan historiaa ja hevosen läsnäolo on melkein käsin kosketeltava.

3.2. Nykypäivänä

Hevonen kävi siis pohjalla maatalouden rakennemuutoksen aikaan. Kotimainen kasvatus väheni ja hevosmäärät romahtivat. Samalla hevosen arvostus laski. Nykyään nuoriso ei tunnu muistavan, kuinka suuren työn suomen maataloudessa on tehnyt suomenhevonen. Puhumattakaan sotavuosista 1939-1945, jossa suomenhevonen teki kaikkensa Suomen puolesta. Silloin hevosen menetys saatettiin kokea pahempana kuin miehen menetys (Suomenhevonen Suomen puolesta, Ilmari Ojala). Nykypäivänä hevosista on vieraannuttu, niitä ei osata käsitellä ja ongelmatilanteita syntyy. Hevosta saatetaan jopa pitää turhana eläimenä, joka syö tuotantoeläinten heinät ja vie tarpeellista laiduntilaa. Hevosta ei voitaisi vähemmän arvostaa.

Poke/luonnonvara-alalle muutettiin sikalasta pieni talli vuonna 1997, koska hevosala alkoi taas kiinnostaa ihmisiä lähinnä ratsastus- ja raviharrastuksen vuoksi. Talli tehtiin lähinnä siksi, että opiskelijat saisivat tuoda mukanaan

kouluun omia hevosiaan. Talli käsittää neljä karsinaa, joissa tänä talvena on ollut yksi opiskelijan hevonen ja Puuhapuisto Veijarin omistama poni. Talli on mielestäni hyvä, käsittäen myös pesupaikan ja valjashuoneen. Tallin myötä on rakennettu myös kaksi tarhaa, jotka sijaitsevat syrjemmässä melulta.

Nuorisoasteella hevosopetusta annetaan 10 opintoviikon verran, joka sekään ei ole pakollinen jakso. Lisäksi vapaasti valittaviin (vuodessa kaksi kertaa 10v) voi opettaja tarjota vaikkapa hevosopetusta. Lisäksi karjatalouden ammattitutkinnossa on valittavana opintojaksona hevoslomitus.

4. Hevosopetuksen kehittämisen kohteet

Pohdiskeltuani hevosopetuksessa kehitettäviä alueita, tulin siihen johtopäätökseen, että keskeisemmät alueet ovat erilaiset oppimisympäristöt, hevosmatkailu, perinteisen hevosmiestaidon siirtäminen opiskelijoille, nuorten näyttöjen toteuttaminen hevosen hoito 10ov osiossa sekä hevosen esille nostaminen muussa opetuksessa.

4.1. Erilaiset oppimisympäristöt

Erilaisten oppimisympäristöjen tunteminen ja niiden käyttäminen hevosopetuksessa tuo uusia mahdollisuuksia ”vanhan luokkahuoneopetuksen” tilalle. Seuraavassa olen koonnut tietoa, mitä erilaisilla oppimisympäristöillä tarkoitetaan.

Oppimisympäristöt ovat **kokonaisvaltaisia toimintaympäristöjä**, jotka muodostuvat monista eri tekijöistä, kuten

- ympäristöstä
- oppijoista
- opettajista
- erilaisista oppimisnäkemyksistä
- erilaisista toimintamuodoista
- oppimislähteistä
- välineistä ja tavoista käyttää näitä (esim. teknologia ja mediat)

Oppimisympäristö on siis muutakin kuin fyysinen tila, jossa opiskelu tapahtuu. Todellisuudessa oppimiseen liittyy hyvin paljon muitakin kontekstuaalisia asioita, kuten esim. tunteisiin, asenteisiin ja oppimisilmapiiriin liittyviä tekijöitä.

Uudet oppimisympäristöt on usein liitetty kehittyneen teknologian käyttämiseen opetuksessa. Kuitenkin uutta teknologiaa voidaan ihan hyvin käyttää myös perinteisessä oppimisympäristössä, jolloin siitä vain tulee yksi keinotekoisien toimintarakenteen osa.

Uuteen oppimisympäristöön liittyy myös haasteita ja velvoitteita, jotka eivät sinänsä ole sidoksissa sen enempää uuteen kuin vanhaankaan teknologiaan (jota voidaan yhtä hyvin käyttää myös uusissa oppimisympäristöissä).

Ydinkysymys on siinä, kuinka oppimisympäristöistä voidaan tehdä rakenteeltaan todellisuuden kaltaisia niin, että niissä voidaan toimia kuten todellisuudessa. Uusissa oppimisympäristöissä pyritään siis kohti luonnollisia työmuotoja, jossa oppija itse voisi ohjata tapahtumia omien tavoitteidensa ja arvioidensa suunnassa.

Uudet oppimisympäristöt antavat paremmat mahdollisuudet oppimisen ja todellisuuden yhteen nivomiseen kuin perinteiset, "suljetut" oppimisympäristöt. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen pohjalta suunniteltu oppimisympäristö pyrkii tarjoamaan mahdollisimman autenttisia oppimiskokemuksia ja todellisen maailman kompleksisuutta.

Todellisuuden simuloinnin mallit ovat yksinkertaistuksia, mutta oppijan kannalta ne ovat avoimia ja mahdollistavat monenlaisen toiminnan. Perinteisesti "kouluoppiminen" on tarjonnut valmiiksi muotoiltuja ja "oikeita" vastauksia odottavia tehtäviä oppijoiden ratkaistaviksi.

Liaksi suoraviivaistetut ja siloitellut oppimisympäristöt eivät kuitenkaan anna tarpeeksi eväitä opitun soveltamiseen oikeissa toimintaympäristöissä.

(<http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/oppymp.htm>)

4.1.1 Opettajan rooli

Oppijan roolin muuttuminen passiivisesta tiedon vastaanottajasta aktiiviseksi tiedon rakentajaksi ja käsittelijäksi on teoriassa tapahtunut nopeasti.

Käytännössä useimpien aikuisopiskelijoiden valmiudet oppia vastaavat yhä niitä vaatimuksia, joita konventionaalinen perinteinen opetus on edellyttänyt. Siksi onkin yhä tärkeämpää kehittää oppijan oppimaan oppimisen valmiuksia ja tukea oppijana kehittymistä, tällöin opettajan rooli muuttuu.

Opettaja ei ole enää "asiantuntijaopettaja", joka siirtää valmiiksi pureskeltua tietoaan oppijoiden nieltäväksi. (Sehän on itse asiassa mahdotonta, koska tietoa ei voi sellaisenaan siirtää.) Opettajasta tulee monitaituri, jonka tärkeimpänä tehtävänä on edesauttaa oppijoitaan oppimaan luomalla sellaisen oppimisympäristön, jossa oppiminen on mahdollista. Tällaisen oppimisympäristön luominen on mahdollista toteuttaa monipuolisesti myös hevosopetuksessa.

Opettajan tärkeimmäksi tehtäväksi muodostuu oppijoiden itsenäisen työskentelyn tukeminen ja heidän informaation käsittelytaitojen kehittämisen ohjaaminen. Opettaja-käsittekin joutuu uudenlaisen tarkastelun kohteeksi, voidaan käyttää nimitystä tutor, mentor, fasilitaattori, ohjaaja jne., jotka paremmin kuvaavat opettajan oppimisen ohjaus-tehtävää perinteisen tiedonjakamisen sijaan. (<http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/oppymp.htm>).

Olli Luukkaisen, Opettajuus- Ajassa elämistä vai suunnan näyttämistä, mukaan koulu ja opettaja ovat aina oman aikansa tulkkeja. Kun yhteiskunta muuttuu, tulee koulunkin muuttua. Koulu ei muutu ilman, että opettajuus muuttuu. On siis kovin tärkeää millainen kuva opettajan työstä opettajalla itsellään on ja millaisia asioita hän pitää opettajuuteen kuuluvina. Koulutuksen kehittämisen kannalta on siksi keskeistä tarkastella opettajuutta koulun tärkeimpänä muutosta toteuttavana tekijänä.

Mielestäni opettajuus käsite tarkoittaa sitä, että opettajan työtä ei määritellä pelkkien yksittäisten työtehtävien perusteella esim. tentin pitäminen, vaan se

on kattavampi käsite, joka sisältää myös viitteitä opettajan persoonasta. Jokainen opettaja omaa omanlaisensa opettajuuden. Minun opettajuuteeni kuuluu olennaisesti valtava kiinnostus hevosiin ja raviurheiluun.

Myöhemmin tässä kehittämishankkeen raportissa tulee esille Mäntyahon tallin käyttäminen hevosopetuksessa. Talli mahdollistaa opiskelijoiden itsenäisen työn myös käytännössä. Opettajan rooliksi muodostuu itsenäisen työskentelyn tukeminen eli itse koen sen vahvasti ohjaajan roolina, joka auttaa opiskelijaa löytämään omat ratkaisut ongelmatilanteisiin.

Näen siis oman roolini opettajana olla opiskelijan ohjaaja ja toimia samalla tasolla hänen kanssaan. Tällä tarkoitan sitä, että minun mielestäni valtavan auktoriteetin ja asiantuntijuuden omaavasta opettajasta opiskelija saa vaikutelman, että häntä ei uskalla lähestyä eikä ainakaan hänen tunnillaan uskalla keskustella omista ajatuksistaan vaan häntä kuunnellaan ”hengittämättä”. Itse olen joskus joutunut tällaisiin oppimistilanteisiin ja olen kokenut ne hyvin ahdistavina tilanteina. Toki opiskelijoiden ohjaajana minulle tulee olla tiukasti ohjat käsissäni ja taito ohjata opiskelijaa oikeaan suuntaan, niin että se palvelee mahdollisimman paljon hänen omaa oppimistaan. Koen myös olevani monen opiskelijan ystävä, jolle uskalletaan kertoa arkipäivän tilanteista. Tykkää viljellä käsitettä ”me hevosihmiset ollaan samaa perhettä”. Otan usein työssäoppijatkin, heidän niin halutessaan, perheeseen kuuluviksi.

4.1.2 Oppijan rooli

Oppimisen taitojen kehittäminen vaatii ennakkoluulotonta vanhojen asenteiden, uskomusten ja (oppimis) kulttuurisidosten murtamista.

Uusien oppimisympäristöjen tarjoamiin mahdollisuuksiin tarttuminen edellyttää avointa otetta ja rohkeutta uskoa itseensä oppijana. Se edellyttää oppijalta erilaisia valmiuksia kuin perinteinen oppimiskulttuuri, kuitenkin niin, että edelleen kaiken oppimisen pohjana on tarve oppia, motivaatio.

Erilaiset oppimisympäristöt asettavat erilaisia haasteita ja tarjoavat vaihtelevia mahdollisuuksia niin oppimiselle kuin opettamisellekin.

Sujuva kuuntelu- tai puhetaito ei enää riitä, mikäli uusista oppimisympäristöistä haluaa saada mahdollisimman paljon irti. Niin opiskelijat kuin opettajatkin ovat tekemisessä uudenlaisen oppimiskulttuurin kanssa. Oppijan rooli on olla aktiivinen, itsenäiseen työskentelyyn kykenevä, joustava ja itsensä kehittämistä kiinnostunut.

Parhaimmillaan oppimisympäristö on silloin, kun oppija pystyy oppiessaan etenemään kuin tutkija. Hän on vuorovaikutuksessa todellisuuden kanssa aistiensa, älynsä ja tunteittensa kautta ja rakentaa aktiivisesti kuvaa maailmasta. Hän voi kehittää oletuksia ja testata niitä monesta eri näkökulmasta. Mitä konkreettisemmin hän pystyy tekemään ja kokemaan tekojensa vaikutukset, sen parempi. Oppiminen on seikkailu, jossa viihtyy! (<http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/oppymp.htm>).

Yleensä hevosopetukseen tulevat ihmiset ovat hyvin motivoituneita, koska hevosenhoito 10ov on vapaastivalittaviin kuuluva opintojakso. Motivoituneet ihmiset ovat yleensä itseohjautuvia ja heillä on jo jotain tietoa, jonka päälle he rakentavat uutta tietoa. Konstruktivistinen oppimiskäsitys on tällöin opetuksen taustalla. Ilman motivaatiota asioita on vaikea oppia, sen olen elämäni varrella huomannut. Motivoituneet hevosopetuksessa mukana olevat oppijat yleensä myös harrastavat hevosia jossain määrin myös vapaa-ajallaan.

4.2. Hevosmatkailu

Hevosalan investoinnit ja yrittäjyyden muutokset -tutkimus osoittaa toimialan kehityssuuntaa eri toimintamuodoissa TE-keskusalueittain. Tutkimuksen

perusteella voidaan arvioida hevosalan kehitystä vähintään kolmen hevosen omistajien joukossa. Tavoittamattomissa on lukuisa harrastajien joukko, joka suunnittelee talli- tai yritystoiminnan aloittamista lähitulevaisuudessa.

Tutkimustulokset vahvistavat hevosalan vaikuttavuutta ja yhteiskunnallista merkittävyyttä yhtenä pienyrittäjyyden muotona.

Hevosala on merkittävä työllistäjä ja maaseudun elinvoimaisuuden ylläpitäjä tallien ollessa yleensä maaseudulla tai mautilojen yhteydessä. Hevosalan yritykset ovat nuoria ja ovat investoineet aktiivisesti vuosina 2000-2005. Investointien kokonaisvolyymi jatkuu lähitulevaisuudessa samalla tasolla. Keskimääräisen tallipaikkojen lukumäärän maltillinen kasvu viestii, että yritykset laajentavat toimintaa erityisesti tallikapasiteetin käyttöastetta parantamalla. Suuret investoinnit keskittyvät pääkaupunkiseudulle ja suurten kaupunkien ympäristöön.

Harrastus- ja yritystallien pääasialliset toimintamuodot säilyvät samankaltaisina, mutta palvelutoiminta, kuten hevosmatkailu- ja elämyspalvelut ovat kasvava osa hevosalan yrittäjyyttä. Mahdollisuuksia on edelleen hevosen käytössä osana terveydenhuolto- ja sosiaalialan palveluita.

Monipuolisuudessaan hevosala tarjoaa uusia yritystoiminnan mahdollisuuksia. Hevosalalle syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Mikäli kyselyyn vastanneiden harrastajien suunnitelmat yritystoiminnan aloittamiseen toteutuvat, syntyy Suomeen vuoteen 2010 mennessä 1300 uutta hevosalan yritystä. Painopiste yritystoiminnan aloittamisessa keskittyy Etelä-Suomeen, jossa uusia yrityksiä syntyy arviolta 500. Työllistävyysvaikutus on merkittävä, sillä hevosala vaikuttaa muihin palvelutoimintoihin, kuten rehu-, varuste- ja tarvikekauppaan, eläinlääkintäpalveluihin ja kengityspalveluihin.

Hevosalan kasvu tarjoaa myös mahdollisuuksia mautiloille rehuntuotannon kautta.

Kasvu aiheuttaa kehittämistarpeita tiedonsiirtoon ja osaamisen turvaamiseen. Hevosalan kasvu aiheuttaa haasteita erityisesti ympäristökysymyksissä ja hevosen hyvinvoinnin turvaamisessa.

Tiedonsiirtoon, yritysosaamiseen ja hevostaitojen ammattiosaamiseen on jatkuvasti panostettava, jotta hevosala säilyy kilpailukykyisenä muiden vapaa-ajanpalvelujen joukossa. Viime kädessä korkealaatuiset palvelut paitsi hyödyttävät hevosyritysten asiakkaita myös edistävät hevosten hyvinvointia.

Hevosmatkailu kasvaa ja koulutettavia sillä saralla varmasti riittää. Meidän luonnonvara-alalla olisi pystyttävä vastaamaan tähän haasteeseen. (www.hippos.fi).

4.3. Perinteisen hevostaidon siirtäminen opiskelijoille

Tämä on mielestäni yksi tärkeä kehittämisen kohde. Vielä on jäljellä vanhoja hevostaitajia, jotka ovat tehneet maatalon töitä hevosen kanssa. He ovat kasvaneet hevosen kanssa ja hevostaito on tullut heille usein verenperintönä.

Hevonen 1900-luvun puoliväliin saakka talon tärkein eläin, ilman hevosta ei voinut selvitä maatalon töistä. Hevonen oli työkaveri, uskollinen ystävä ja sen arvoa ei vähätelty. Hyvä hevonen oli talon isännän ylpeys, varsinkin jos siinä oli juoksijan lahjoja! Nämä vanhat hevostaitajat omaavat hevosen käsittelytaitoja, ruokintaan ja terveydenhoitoon liittyvää hiljaista tietoa, joka pitäisi kiireesti saada siirrettyä nuoremmille polville ennen kuin on liian myöhäistä. Myös kädentaidot esim. länkien valmistus käsityönä loppuu ennen pitkää, jos tietoa ei saada siirrettyä.

Omaan opettajuuteeni kuuluu siis halu siirtää hevostalouden perinnetietoa opiskelijoille ja siihen työympäristöön, jossa toimin.

Oma opettajuuteni on maanläheistä, se syntyy käytännön ammattitaidosta, jonka olen hankkinut olemalla ja tekemällä työtä ravihevosten parissa. Sen päälle rakentuu uutta ammattitietoa, se vahvistuu opiskelijoiden kanssa

tekemäni työn kautta sekä imemällä vaikutuksia oppilaitoksestani ja kollegoistani ja tästä kaikesta syntyy opettajuuteni. Alan pikkuhiljaa olla matkalla rakentamassa omaa opettajuuskäsitettäni ja siitä olen melkoisen varma, että kaikki kulminoituu hevoseen.

4.4. Nuorten näytöt

Myös hevosenhoito 10ov kokonaisuuteen tulee sisällyttää näyttökokeet eli opetussuunnitelmaa tulee kirjoittaa uusiksi. Arviointimenetelmät pitää miettiä tarkasti.

4.5. Hevosen esille nostaminen muussa opetuksessa

Hevonen on myös maisemanhoitaja . Se on osa suomalaista kulttuuria. Se kuuluu osaksi matkailua; sen kautta voi opiskella markkinointia, asiakaspalvelua ja tietotekniikkaa. Suomenhevonen on alkuperäisrotumme. Ratsastus on oivaa liikuntaa kaiken ikäisille ihmisille. Hevosella on erittäin hyvä vaikutus nuoriin; hevosen hoitaminen kasvattaa vastuuta ja sen terapeutista vaikutusta ei voi kiistää. Hevosta ei mielestäni tuoda esille tarpeeksi muun opetuksen yhteydessä (vaikka se sinne kuuluisikin opetussuunnitelmien rajoissa), mikä taas laskee hevosen arvostusta.

5. Ratkaisuehdotuksia

Mietin ratkaisuehdotuksia ongelmiin eli tässäkin on tapahtunut tutkivaa oppimista.

5.1. Hevosopetuksesta muihin kursseihin lisää sisältöä

Mielestäni hevosta voisi nostaa enemmän esille muussa opetuksessa mm. taide ja kulttuuri 1ov kurssilla voisi käydä läpi hevosen vaikutusta suomalaiseen maaseutukulttuuriin ja samalla tuoda esille suomenhevosen historiaa. Suomenhevosesta voisi tehdä kirjasen, jonka voisi kivasti toteuttaa atk:ta opiskelemalla. Liikuntatunneilla voi mennä ratsastustunneille ja samalla

opetella matematiikkaa laskemalla riittääkö ratsastustunneista saatavat tulot hevosen ylläpitämiseen. Alkuperäisrotuja läpi käydessä voisi osallistua tamma- ja varsanäyttelyyn ja nähdä mihin suuntaan jalostuksellisesti suomenhevosta on viety. Samalla syntyisi yhteistyötä Keski-Suomen hevosjalostusliiton kanssa, jolloin saisimme varmasti ilmaisia lippuja Killerin raveihin.

Halusin tuoda muutaman edellä mainitun esimerkin avulla esille sitä, miten hevosopetusta voisi nostaa enemmän esille luonnonvara-alalla. Esimerkkejä toki on enemmänkin ja ideoin niitä oikein mielelläni, mutta veikkaanpa että näiden avulla saisi nostettua opiskelijoiden motivaatiota eräissä oppiaineissa sekä monipuolistaa oppilaitoskohtaisia opetussuunnitelmia.

5.2. Yritysyhteistyö

Hevosopetuksessa on hyvä tehdä yritysyhteistyötä paikallisten hevosalan yritysten kanssa. Saarijärvellä on useita talleja, joskin keskittymä löytyy juuri Tarvaalasta, joten matkatkaan esim. opintokäynneille eivät tule pitkiksi. Enemmän tietoa Saarijärven hevostaloudesta löytyy Jamk/luonnonvarainstituutissa tekemästani opinnäytetyöstä Saarijärven hevostalousselvitys v.2001.

Saarijärvellä toimii muutama ammattimainen ravivalmennustalli ja kokemusten mukaan he ottavat opiskelijoita vierailukäynneille. Kunnasta löytyy myös kaksi ratsastuskoulua, joihin opiskelijat voi viedä ratsastustunneille.

Yritysyhteistyötä voi tehdä paikallisen monitaiturin kanssa, joka kengittää, hieroo ja saunottaa hevosia.

Hevossaunan näkeminen on monelle opiskelijalle mukava kokemus, joka varmasti antaa sysäyksen myös hevosalan perinteiden tutkimiseen. Sen juuret johtavat sota-aikaan, jolloin hevosia saunotettiin terveydenhoito tarkoituksissa.

Hevosopetuksen kehittämiseksi yrityksillä on vaikutusta; heiltähän tulee uusimmat vinkit ja toiveet siitä, mihin suuntaan meidän tulisi opetustamme kehittää.

5.3. Yhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö

Hevosopetukseen saa nivottua yhteistyötä Saarijärven Hevosystäväinseuran kanssa. Olen jutellut useaan otteeseen yhdistyksen puheenjohtajan kanssa ja hän on erittäin myönteinen esim. yhteisten koulutustapahtumien järjestämiseen.

Hevosystäväinseura alkanee lähitulevaisuudessa tehdä uutta harjoitusravirataa Kolkanlahteen, jolloin yhteistyö oppilaitoksemme kanssa varmasti nousee esille.

Keski-Suomen Hevosjalostusliiton tamma- ja varsanäyttely voidaan pitää oppilaitoksemme tiloissa, jolloin hevosenhoitoa valinneet (ja muutkin) opiskelijat saavat osallistua tapahtuman järjestämiseen. Näyttely on koko Tarvaalan väkeä vetävä tapahtuma, joka on ollut erityisesti lapsiperheiden suosiossa. Sopii siis mainiosti luonnonvara-alan markkinointitapahtumaksi.

4H-yhdistyksen kanssa tehtävää yhteistyötä voisi kehittää. Tämäkin toimisi luonnonvara-alan opetuksen markkinointikeinona. Yleensä 4H-kerhoa käyvät lapset ja nuoret ovat jollain tapaa kiinnostuneita maaseudusta, joten luonnonvara-alan koulutus olisi heille luonteva vaihtoehto.

Koirayhdistysten kanssa kannattaisi tiivistää yhteistyötä ainakin matkailuun liittyvissä asioissa.

5.4. Mäntyahon tallin hyödyntäminen hevosopetuksessa

Mäntyahon talli on oma tallini, joka sijaitsee 2 kilometrin päässä Poke/luonnonvara-alalta. Tallissa on tällä hetkellä viisi hevosta, joista kantava tamma varsoo toukokuussa.

Harrastamme aktiivista ravihevosten valmentamista ja kilpailuttamista sekä pienimuotoista kasvatustoimintaa. Tallissa on kymmenen karsinapaikkaa. Tallin hyödyntäminen hevosopetuksessa on järkevää koska koululla ei ole omia hevosia eikä mahdollisuutta siis käytännön työtehtäviin esim. hevosen valjastamiseen ja ajamiseen.

Hevosen hoito 10ov osio on jaettu seuraavasti: hevosen hoito, käsittely ja ruokinta 2ov, hevosen talliympäristö ja liikuttaminen 2ov, terve ja sairas hevosen 1ov, talliyritys ja kirjanpito 1ov ja työssäoppiminen 4ov. Kun katsoo noita kursseja ihan näin otsikkotasollakin, voi huomata, että ilman käytännöntunteja ja paikkaa missä niitä pitää, on todella vaikea saada kurssi pidettyä niin, että se palvelisi opiskelijoiden todellista oppimista.

Tallin omistajalle tuleva hyöty olisi siinä, että opiskelijoita voisi käyttää tallin työtehtävissä pihan aurauksesta hevosen ruokkimiseen ja aitojen korjaamiseen. Myös tallin ja koulun eläimien vuotuinen rehustus olisi varmasti yhdistettävissä.

5.4.1. Hyvä lisä pien- ja seuraeläinopetukseen

Mäntyahon tallin hyödyntäminen pien- ja seuraeläinopetuksessa on mahdollista. Opintojensa aloittavia hevosista kiinnostuneita tyttöjä voisi opastaa pieniin työtehtäviin tallilla. Tallille voisi perustaa pieniä työpaja tyyppisiä pisteitä esim. valjaiden puhdistus, hevosen harjaus, tallin kunnossapitotyö.

Ryhmäkoot ovat nimittäin isoja, jolloin aikaa voi jäädä käytännön tunneilta. Samoin joskus jää ”tyhjiä tunteja”, jolloin halukkaat saisivat työskennellä tallilla. Tallilla olevat työtehtävät toimisivat motivoitina opiskelijoille. Kun opiskelijat valitsevat toisena tai kolmantena vuonna hevosenhoito 10ov osion, he jo tuntisivat oppimisympäristön ja syventäisivät teoriassa ja käytännössä oppimaansa tallin työtehtävissä. Opiskelijat oppisivat hallitsemaan koko työprosessin esim. hevosen valjastamisen, joka taas auttaisi heitä

selviytymään tulevasta näyttökokeesta. Samalla he voisivat alkaa opastamaan taas uusia opiskelijoita, jolloin vanhat opiskelijat toimisivat samalla tutoreina uusille opiskelijoille. Tallilla voisi olla esim. yksi vanhempi opiskelija ja kaksi uutta opiskelijaa. Tämä synnyttäisi lisää yhdessä oppimisen iloa ja vertaistukea.

5.4.2. Lomittajien koulutuspaikkana

Karjatalouden ammattitutkinnon osana koulutetaan lomittajia, jotka voivat sisällyttää opintoihinsa hevososion. Ilman käytännön työtehtäviä on mahdotonta kouluttaa alalle tulevia ammattilaisia. Mäntyahon talli on hyvä käytännön opetuspaikka myös heitä varten, koska tallilla on erilaisia hevosia, joita käsitellään ja ruokitaan eri tavoin. Lomittajaopiskelijat voisivat suorittaa tallilla aitoja oikeita käytännön työtehtäviä, joista oppimaansa he voisivat soveltaa työssään.

5.4.3. Työssäoppimispaikkana

Mäntyahon talli voi toimia työssäoppimispaikkana mainiosti, koska tallin hevoset ovat eri vaiheessa valmennuksessa ja osaa myös kilpailutetaan. Hevosten hoitoon kuuluu tallin puhtaanapitoa, hevosten tarhaamista, ruokintaa, valmennusajoa ja hevosen hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä. Myös varusteiden kunnossa pito on tärkeää. Lisäksi työssäoppija voi tehdä tallin kunnossapitotöitä unohtamatta tarhojen ja laidunten kunnan seurantaa. Tallipäiväkirjan ja lääkekirjanpito kuuluu olennaisena osana tallin arkeen. Myös talliympäristöön liittyvät asiat tulevat opittua. Mielestäni työssäoppiminen auttaa opiskelijaa itseohjautuvaksi.

Itseohjautuvuus vaatii opiskelijalta harjaantumista tiedonhankintaan. Opetus ja oppiminen ovat toteutettava ongelmalähtöisesti, jotta itseohjautuvuus saisi ”kasvualustan”. Tallilla työskentellessä on varmaa, että ongelmalähtöisiä oppimistilanteita syntyy. Oman ammattialan ja ammatti-identiteetin kunnioittaminen on herätettävä opintojen alussa ja työssäoppiminen aktiivisesti raviurheilun parissa toimivalla tallilla herättää juuri tätä oman alan

arvostusta. Lisäksi se antaa opiskelijalle realistisen kuvan siitä, mitä hevosala oikeasti on.

5.4.4. Näyttöjen paikkana

Näyttökokeet tulisi suorittaa oikeassa työpaikassa ja siihen soveltuva paikka on myös Mäntyahon talli. Opiskelijathan ovat oletetusti olleet työtehtävissä tallilla ja työympäristö on heille tuttu, jolloin suorituspaineeet ovat näytössä pienemmät. Tämä palvelee varsinkin niitä opiskelijoita, joilla ei ole omaa tallia tai tallia missä muuten ovat tottuneet töitä tekemään.

5.5. Hevosmatkailu

Saarijärvellä on otettu hevosmatkailu yhdeksi kehittämisen kohteeksi. Hevosalan investoinnit ja yrittäjyyden muutokset –tutkimuksen mukaan hevosmatkailu- ja elämyspalvelut ovat kasvava osa hevosalan yrittäjyyttä. Minusta meidän luonnonvara-alalla olisi reagoitava tähän tutkimustietoon, koska koulutettavia tällä saralla varmasti on. Minun mielestäni elämysmatkailua varten tarvittaisiin hevosoppaita, joita kouluttaisimme tuntemaan hevosen historian, käyttömuodot, hevosen hoidon ja lisäksi he saisivat hyvän markkinointi ja asiakaspalvelutaidon.

Hevosoppaat toimisivat esim. kuntien tai matkailuyritysten palveluksessa kierrättäen (kaupunkilaisia/ulkomaalaisia) turisteja hevostiloilla ja kertoisivat heille hevosista sekä antaisivat turistien tehdä joitain yksinkertaisia hevosenhoitoon liittyviä tehtäviä esim. hevosen pesu tai he osallistuisivat hevosen uittamiseen.

Tämä toimisi elämysmatkailusta! Hevostilat olisivat ilmoittaneet halukkuutensa ottaa vastaan turisteja kuntaan tai matkailualan yrityksiin esim.

Summassaareen, mutta antaisivat vetovastuun opastuksesta hevosoppaalle, joka olisi etukäteen tutustunut tarkasti hevostiloihin ja hevosiin, joita tähän tarkoitukseen käytettäisiin. Tilan väki olisi näin vapaa tekemään muita tilan hommia, kyseessähän voisi olla esim. ravitalli tai maatila, jonka sivuelinkeinoksi tällainen matkailukuvio sopisi. Samalla opas kertoisi hevosiin liittyvästä perinnetietoudesta ja kukaties turistit saisivat osallistua heinäntekoon. Elämymatkailua, siis.

Hevosmatkailuun voisi kuulua myös ratsastusta, mutta siihen tarvitaan ratsastusreittejä. Luonnonvara-alan opiskelijat voisivat olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa tätä reitistöä. Luonnonvara-alalla Tarvaalassa on hyvät puitteet hevosvaellusten taukopaikaksi kesällä, koska majoitustilaa löytyy sekä ihmisille että eläimille. Reittihän voisi kulkea Kolkanlahdesta Keski-Suomen Ratsastuskeskuksesta Lannevedelle talli Konstanzelle, jotka molemmat ovat Suomen Ratsastajainliitto ry:n hyväksymiä talleja. Kun reitti saataisiin kuntoon ehkäpä hankkeistamalla se EU-hankkeeksi ja toimimalla yrittäjien kanssa yhteistyöllä, Poke/luonnonvara-alan oppilaat voisivat huolehtia sen kunnosta.

Myös Kusiaismäen maastossa löytyisi upeita lyhyitä ratsastusreittejä, joita oppilastöinä voisi kunnostaa. Ne varmasti auttaisivat myös hevosmatkailun toteuttamista Saarijärvellä.

Hevosmatkailun toteuttamiseen liittyviä lyhyempiä kursseja voisimme myös markkinoida ja myydä ulkopuolisille esim. aikuisten koulutuksena.

Kurssit voisivat sisältää tietoa esim. hevostalouden tuotantomuodoista, markkinoinnista, ympäristökysymyksistä ja asiakaspalvelusta. Tätä kurssia voisi markkinoida matkailualan yrityksille, jotka suunnittelevat yrityksensä monipuolistamista.

5.6. Verkkokurssit

Verkko-oppiminen syntyy kokemuksellisen oppimisen eli sen miten oppiminen verkossa koetaan ja oppimiskehyksen eli oppimista auttavien järjestelyjen jännitteessä. Sellaisenaan verkko-oppiminen pyrkii hajoamaan (siihen ei saa kosketusta) ja siksi se tarvitsee tuekseen vahvan oppimiskehyksen.

Henkilökohtaisen ja koulutuksellisen oppimiskehyksen tukemana verkko-oppija oppii vuorovaikutuksessa toisten osallistujien kanssa. Opittava eli oppimissisällöt tulevat oppijalle merkityksellisiksi asioiksi ja hän ymmärtää ne oman kokemuksensa pohjalta.

Verkko-oppimisessa tätä ymmärtämisprosessia kuvaavat vapauden ja epävarmuuden, ennakoimattomuuden ja keskeneräisyyden sekä osallistumisen ja johtajattomuuden kokemukset. (www.verkko-ohjaus.net).

Hevosopetukseen liittyviä verkkokursseja voisi tehdä Pedanettiin, joka on Poken oma verkkoympäritö. Se mahdollistaisi opiskelijoiden etäopetuksen ja sen, että he omalla ajallaan oman mielenkiintonsa mukaan voisivat opiskella hevosiin liittyviä asioita. Opiskelijoissahan aina on mukana hevosharrastajia, vaikka he eivät olisikaan valinneet opintoihinsa hevosopintoja.

5.7. Vapaasti valittavat kurssit

Vapaasti valittaviin 1 ovn kursseihin, joita on kaksi kertaa vuodessa, voisi oppilaitoksen sisällä velvoittaa tarjottavaksi hevosaiheisen kurssin. Kurssi voisi olla suunniteltu täydentämään hevosen hoito 10 ov opintoja. Näitä kurssejahan voisi tarjota myös JAMK/Luonnonvarainstituutin opiskelijoille, koska heillä tuntuu olevan kiinnostusta hevosalan lyhyisiin opintoihin.

5.8. Hevosopetus luonnonvara-alan markkinoinnin välineenä

Hevoset vetävät, se on selvä juttu. Mielestäni luonnonvara-alan esitteisiin voisi laittaa maininnan, että Tarvaalassa voi halutessaan opiskella myös hevosopintoja. Opettajakoulutuksessa kävimme verkko-opetus kurssia ja

otimme tutkimuksen kohteeksi visuaalisen viestinnän keinot. Lopputuloksena voisi sanoa, että hyvä kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa, joten esitteisiin voisi laittaa upean kuvan suomenhevosesta. Se ei olisi harhaanjohtavaa, mikäli hevosopetusta nostettaisiin hieman enemmän esille.

5.9. Museo

Luonnonvara-alalla Tarvaalassa on myös museo. Museo vaan on jäänyt mielestäni liian unholaan ja sitä käytetään opetuksessa liian vähän. Museon tavarat täytyisi systemaattisesti käydä läpi ja miettiä mihin esineitä on ennen käytetty ja milloin niitä on käytetty. Henkilökunnalle pitäisi mielestäni järjestää museoon perehdyttämispäivä vaikkapa Tykytoiminnan merkeissä. Eräoppaat voisivat keittää nokipannukahvia ja museo esittelijänä toimisi museon ”inventoinut” ihminen ja mahdollisesti vanhan kansan mies, joka kertoisi tarinoita esineiden ympäriltä.

Museota voisi käyttää opetuksessa esimerkiksi kun tunnin aiheena olisi maanmuokkaukseen käytettävät työvälineet. Käytäisiin ensin museolla katsomassa mitä välineitä ennen käytettiin ja sitten siirryttäisiin nykypäivään. Mahtava keino orientoida opiskelijat kurssille, tuoda historiaa lähemmäksi ja ennenkaikkea nostaa hevosta esille!

Tutkiva oppiminen yhdeksi keinoksi opettaa toteutuisi tässä mainiosti. Olen alkanut tiedostaa, että yksi sisältörikas alue omaan opettajuuteeni olisi perinteiden tuominen esille opetuksessa.

6. Mitä on jo tehty?

Kehitettävää on paljon ja jotain on jo tehtykin. Tähän olen koonnut ne asiat, joita olen saanut aikaiseksi opettajankoulutuksessa oloaikana.

6.1. Opetusharjoittelussa toteutuneet opetustilanteet

Opetusharjoitteluni toteutin opettamalla hevosen hoito 10 ovn sisältyvän hevosen käsittely, hoito ja ruokinta 2ovn osion luonnonvara-alan aikuisopiskelijoille.

Aikuisten kanssa kävimme Tarvaalassa olevalla Peltoniemen tilalla, jossa valmennetaan ravihevosia. Tilan isäntä, Jouko Tarvainen, hieroo, saunottaa, kengittää ja valmentaa hevosia. Hän on siis alan monitoimimies ja rautainen ammattilainen. Peltoniemen tilalla on hevossauna, joten tila on mainio opintoretikohde hevosenhoitoa opiskeleville.

Käytännön opetustilanteita järjestin Mäntyahon tallilla, jossa opiskelijat pääsivät jalostamaan teorianunneilla oppimaansa työtaidoiksi. Tallilla opiskelijat saivat tehdä perushoitoa hevoselle, niin että ohjasin heitä vain tarvittaessa. Tallilla on opeteltu tekemään perustöitä, valjastamaan hevonen, ajamaan ym. Kaikista hauskinta on se, että aikuisopiskelijat pyytävät lisätunteja, että saisivat olla enemmänkin hevosopetuksessa!

Lisäksi olemme käyneet nuoren uuden yrittäjän ratsastuskoululla ratsastustunnilla. Minun opettajuuteeni kuuluu olennaisena osana yrittämisen henki, jota puhallan myös opiskelijoihin. Ilman yritystoimintaa maaseudulle on vaikea luoda työpaikkoja. Se, joka pystyy työllistämään itsensä omassa yrityksessään, tuo positiivista asennetta ja meininkiä seudulle ja mahdollisesti lisää yrittäjyyttä.

6.2. Hevosen ruokintailta

Suunnittelin ja toteutin yhdessä Saarijärven hevosystäväinseura ry:n kanssa hevosenruokintaillan. Ilta pidettiin Poke/luonnonvara-alan Sinisessä Talossa. Luennoitsijoiksi olimme saaneet Suomen Rehun edustajan sekä eläinlääkäri Terhi Simonen-Jokisen. Paikalla oli luonnonvara-alan opiskelijoita, Jamk/luonnonvarainstituutin opiskelijoita sekä oppilaitoksen ulkopuolisia ihmisiä. Tein palautelomakkeen, johon paikallaolijat vastasivat ja vastausten perusteella tällaisille hevosalan koulutusilloille olisi tilausta.

6.3. Ravihevonen tutuksi 1ov

Suunnittelin ja toteutin vapaasti valittavalle viikolle ravihevonen tutuksi kurssin, jonka kesto oli 1ov. Hevosopetukselle oli selvästi tilausta ja opiskelijat olivat todella motivoituneita. Porukkaan tuli mukaan myös yksi poika, joka halusi oppia ajamaan hevosella. Opiskelijoiden kehitys oli huimaa ja todellakin todellista kehitystä ei mielestäni voi tapahtua ilman motivaatiota. Ja tätä motivaatiota ei synny, jos opiskelija ei pääse käsiksi elävään hevoseen, tutkimaan sitä ja oppimaan lisää siitä.

Hyödynsin opetuksessa yhteistyötä Keski-Suomen raviradan Killerin kanssa ja vein opiskelijat raveihin. Saimme ilmaiset liput ja ilmaisen V4-pelin. Oli antoisaa seurata kuinka opiskelijat uppoutuivat raviurheilun saloihin. Keskustelua heräsi huomattavan paljon. Mielestäni luonnonvara-alalta voisi maanantai-iltaisain järjestää kuljetuksen halukkaille Killerin raveihin. Se olisi mukava vapaa-ajan harrastus mahdollisuus opiskelijoille.

6.4. Hevosopetuksen markkinointi Noste-ihmisille

Uutena asiana (www.noste-ohjelma.fi) olemme alkaneet markkinoida karjatalouden ammattitutkintoa Noste rahoituksen piiriin kuuluville ihmisille. Nämä ihmiset ovat 30-55 -vuotiaita ilman ammatillista tutkintoa olevia ihmisiä. Karjatalouden ammattitutkinnon yksi valinnainen osa on hevoslomitusta ja sen markkinointiin minä aion satsata täysillä.

Markkinointi on juuri alkamassa ja minä muokkaan tällä hetkellä karjatalouden ammattitutkinnon esitettä vetävämmäksi. Tulevaisuudessa pyrin pitämään huolta siitä, että hevonen on näkyvästi ja visuaalisesti esillä.

7. Lopuksi

Lopuksi haluan sanoa sen, että hevosopetuksen kehittäminen on varmasti satsaus tulevaisuuteen. Tiedän toki, että Poke/luonnonvara-alasta ei tule hevosalan oppilaitosta, mutta se ei mielestäni estä sitä, että hevosopetuksen määrää nostettaisiin tässä työssä esille tuomillani toimenpiteillä.

Tämä on suuri haaste minulle henkilökohtaisesti, mutta olen valmis myös lyömään itseni likoon asian puolesta ja sen kehittämiseksi. Omaan opettajuuteeni kuuluu vahvasti oppilaitoksen kehittämistyö mm. hevosopetuksen tiimoilla.

Suurin työ mielestäni on asenteiden saaminen positiivisemmaksi hevosia ja hevosalaa kohtaan. Toivottavasti kukaan meillä luonnonvara-alalla ei ajattele muutama vuosi sitten työpaikkaohjaaja- koulutuksessa kanssani olleen maatalon isännän tavoin, että hevoshomma on kuin sirkusta, että ei sitä tosissaan voi ottaa. Jos minä saisin maaseudun pysymään asuttuna, ottaisin sinne kyllä vaikka norsuja.

Opettajuuttani on olla samalla viivalla opiskelijan kanssa tukemassa hänen oppimisprosessiaan. Jokaisella meillä on omat mielenkiinnot ja tavoitteet, ja ne voivat murrosikäisellä opiskelijalla olla hetkellisesti ns. hukassa, mutta elämällä hänen elämänsä arjessa, ne kyllä löytyvät. Minun roolini on osata tukea opiskelijaa itseohjautuvaan oppimiseen, kun nämä palaset alkavat hahmottua ja löytyä. Talliympäristö on tärkeä paikka toteuttaa itseohjautuvaa tekemällä oppimista ja elävä hevonen on mitä mainioin opettaja. Oma opettajuuteni tavoittelee vahvasti sitä, että tulen tulevaisuudessa toimimaan opiskelijoiden oppimiskokemusten mahdollistajana monipuolistamalla hevosopetusta Tarvaalassa. Tämä monipuolistaminen tarkoittaa opetuksen toteuttamista muuallakin kuin perinteisessä luokkahuoneessa tavanomaisessa oppimisympäristössä.

Lähteet:

- www.hippos.fi
- <http://www.uta.fi/tyt/verkkotutor/oppymp.htm>
- www.verkko-ohjaus.net
- Hevosalan investoinnit ja yrittäjyyden muutokset –tutkimus
- Ojala Ilmari, Suomenhevonen Suomen puolesta
- Määttälä, P. 1992. Uuteen satovuoteen, Tarvaalan maatalousoppilaitoksen 125-vuotisjuhlakirja